

SPOLOČNÁ POZÍCIA POTRAVINÁRSKÝCH A POĽNOHOSPODÁRSKÝCH ORGANIZÁCIÍ K NAVRHOVANÉMU STROPOVANIU PRIAMÝCH PLATIEB V BUDÚCEJ SPP PO ROKU 2020

Európska komisia predložila legislatívne návrhy týkajúce sa VFR a SPP v máji a júni 2018. V decembri 2019 predstavila Komisia novú Európsku zelenú dohodu, po ktorej nasledovala stratégia „Z farmy na stôl“, stratégia EÚ v oblasti biodiverzity a analýza väzieb medzi Reformou SPP a Zelenou dohodou, všetky zverejnené v máji 2020. V júli 2020 sa Európska rada dohodla na VFR, ktorý zahŕňa dohodu, že stropovanie by malo byť dobrovoľné na úrovni členského štátu. Je to dohoda na úrovni hláv štátov. Táto skutočnosť by mala byť okamžite zapracovaná do kompromisných textov Rady aj Európskeho parlamentu. O SPP aj o VFR sa v súčasnosti rokuje v Európskom parlamente a dopĺňa ich diskusia o pláne obnovy v kontexte súčasnej krízy COVID-19. **V týchto mimoriadne krehkých a neistých časoch je kľúčovým základom vybaviť našich poľnohospodárov jasnou a udržateľnou víziou a poskytnúť im podporu, jasnosť, predvídateľnosť investícií a spoločenské uznanie. Musíme chrániť našich poľnohospodárov a musíme si uvedomiť ich mimoriadny príspevok k odolnosti európskeho agropotravinárskeho reťazca v týchto zložitých dobách.** Poľnohospodárstvo je náš zdroj obživy a nemalo by sa to ignorovať.

Už viac ako 2 roky sme svedkami sporov medzi osobami a inštitúciami s rozhodovacou právomocou. Všetky argumenty a čísla boli položené na stôl. Teraz potrebujeme rozhodnutia. Zodpovedné rozhodnutia, ktoré nám umožňujú predvídateľne investovať do našich podnikov a smerovať budúcu SPP k plneniu našich hlavných cieľov - zásobovať občanov EÚ produktmi najvyššej kvality; a splniť rastúce očakávania spoločnosti od nás v environmentálnom, klimatickom a sociálnom kontexte. **Stropovanie alebo zníženie priamych platieb je v priamom rozpore s týmito cieľmi.** Povedie to v mnohých častiach EÚ k industrializácii poľnohospodárstva a následne k nižšej kvalite výrobkov, horšej starostlivosti o životné prostredie a vyšším cenám potravín.

To je dôvod, **prečo by stropovanie malo zostať dobrovoľné a uplatňované na vnútroštátnej úrovni, podľa celkovej analýzy vykonanej v rámci národných strategických plánov členskými štátmi.** Okrem toho v záujme ochrany pracovných miest a výšky plátov v súlade s návrhom EK členské štáty odpočítajú od výšky priamych platieb, ktoré sa majú poskytnúť poľnohospodárovi, platy a náklady spojené s poľnohospodárskou činnosťou, ako bolo uvedené na Európskom samite v júli 2020.

Návrh na povinné stropovanie a degresivitu priamych platieb na úrovni EÚ vnímame ako diskriminačný pre viaceré členské štáty, farmy a poľnohospodárske podniky, ktoré sú zodpovedné za značný podiel agropotravinárskej výroby a poľnohospodárskej pôdy v EÚ a ktoré sú vysoko odhodlané riešiť otázky životného prostredia a klímy. Stropovanie a degresivita priamych platieb by mali byť súčasťou strategického plánu SPP, a preto by sa o nich malo rozhodovať na úrovni ČS na základe zásady princípu subsidiarity. Preto sme proti povinnému stropovaniu a degresivite na úrovni EÚ z nasledujúcich dôvodov:

1. **Trestá poľnohospodárov, ktorí investovali a rozvíjali svoje farmy** v súlade so súčasnými politickými cieľmi EÚ
2. **Ohrozuje schopnosť ďalšieho zvyšovania konkurencieschopnosti** agropotravinárskeho odvetvia EÚ vo vzťahu k tretím krajinám
3. Bráni inováciám a investíciám - **bude obmedzovať rozvoj a investície v agropotravinárskom sektore, ktoré majú pozitívny vplyv na ciele v oblasti životného prostredia a klímy.** Väčšie poľnohospodárske podniky majú motiváciu a kapitál investovať do nových technológií, do precízneho poľnohospodárstva atď.
4. **Povedie to k fragmentácii fariem** s nepriaznivými účinkami na zamestnanosť, životné prostredie a ochranu klímy. Aktuálna realita je taká, že 80% príjemcov SPP sú poľnohospodári dostávajúci menej

ako 5 000 EUR, zatiaľ čo viac ako 50% príjemcov poberá menej ako 1 250 EUR. Títo poľnohospodári sú vyňatí z kontrolných opatrení a požiadaviek na dodržiavanie súladu, ako je krížové plnenie alebo greening. Preto sa **poľnohospodárska výmera, na ktorú sa nevzťahuje krížové plnenie alebo greening / ekoschémy, bude ďalej zväčšovať**

5. **Potreba to technologicky vyspelé poľnohospodárske podniky**, ktoré významne investovali do inovácií a znížili faktor nákladov práce, aby zlepšili svoju konkurencieschopnosť
6. Výrazné zníženie priamych platieb nad určité stropy (degresivita) by mohlo **negatívne ovplyvniť investície do ekologických inovácií a ochrany biodiverzity**
7. Názov schémy platieb na plochu, ktorú navrhuje EK, „Základná podpora príjmu pre udržateľnosť – Basic Income Support for Sustainability (BISS)“, odráža skutočnosť, že je zameraný na kompenzáciu farmárov v EÚ za ich vyššie výrobné náklady v dôsledku vysokých noriem EÚ v oblasti životného prostredia, zmeny podnebia, potravín bezpečnosť, dobré životné podmienky zvierat atď. **Poľnohospodári dodávajú verejné statky vo forme vysokých štandardov na prvom i poslednom hektári, bez ohľadu na veľkosť ich podniku.** Absolútny strop pre priame platby bude túto skutočnosť ignorovať a diskriminuje väčšie farmy
8. V niektorých členských štátoch bude **ohrozené dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti životného prostredia a klímy**, pretože poľnohospodári budú drasticky motivovaní kompenzovať stratu príjmu ďalšou intenzifikáciou a takzvanou „industrializáciou“ rastlinnej výroby
9. **Európska rada dospela v júli 2020 k záveru, že obmedzenie sa bude vykonávať ako dobrovoľné opatrenie, ktoré sa bude vzťahovať iba na BISS.** Z týchto dôvodov by sa do stropovania nemali zahrnúť cielené opatrenia, ako je podpora mladých poľnohospodárov a ekoschémy, pretože by pre poľnohospodárov stratili zmysel. Zavedenie stimulačných platieb v rámci 1. piliera (tzv. „ekoschémy“) by mohlo byť, ak bude správne implementované a financované, sľubným nástrojom na zlepšenie udržateľnosti poľnohospodárskeho odvetvia EÚ. Avšak iba v prípade, že nebudú podliehať stropovaniu, pretože obmedzenie využívania ekoschémy pre spoločnosť neprinesie žiadnu výhodu. Zainteresovaní veľkí poľnohospodári, ktorí si želajú participovať na ekoschémach, by nemali byť odradení od vstupu do ekoschémy uplatnením stropovania
10. Pretože odhadovaný produkt zníženia platieb (stropovania) sa použije predovšetkým na to, aby prispel k financovaniu doplnkovej redistributívnej podpory príjmu pre udržateľnosť. **V niektorých členských štátoch redistributívna podpora príjmu, najmä ak sa bude vyplácať za prvé hektáre, povedie k zbytočnému zvýšeniu cien nájomov, čo postihne všetkých aktívnych poľnohospodárov pôsobiacich na vidieku.** Redistributívna podpora príjmu by mohla - v niektorých prípadoch - zvýšiť počet tzv. gaučových farmárov, čo je v rozpore s cieľom SPP
11. Pokiaľ ide o zníženie sumy na základe zamestnanosti, je potrebné zvážiť súčasný a rastúci proces outsourcingu v poľnohospodárskom sektore EÚ. Návrh EK berie do úvahy iba výdavky na mzdy a sociálne zabezpečenie pracovníkov zamestnaných vlastníkom. **Aby sme nediskriminovali farmy, podporujeme zahrnutie aj externých nákladov na prácu. Pri výpočte znížení by členské štáty mali použiť skutočné náklady, ktoré znášajú poľnohospodári**

Myšlienka stropovania je jasným príkladom nesprávneho „univerzálneho“ opatrenia s asymetrickými účinkami na členské štáty a regióny v Únii, a teda proti všetkým zamýšľaným zásadám tejto reformy.

Rôzne modely alebo typy fariem už dlho prispievajú k dosiahnutiu cieľov SPP, a teda k verejným statkom alebo pridanej hodnote, ktoré SPP prináša, či už z hľadiska výroby a množstva potravín, bezpečnosti potravín, environmentálneho prínosu, adaptácie na klímu, sekvestráciu uhlíka, využívanie pôdy alebo vytváranie pracovných miest.

Sme presvedčení, že by sa mal zaručiť rovnaký prístup k financovaniu SPP pre všetky typy fariem bez ohľadu na ich veľkosť. Preto sme dôrazne proti zavedeniu povinného stropovania a / alebo degresivity priamych platieb a na úrovni členských štátov môžeme akceptovať iba zníženie priamych platieb na dobrovoľnej báze. Ďalej by sme chceli zdôrazniť, že SPP musí zostať silnou, spoločnou a primerane financovanou politikou, schopnou reagovať na potravinovú bezpečnosť, ako aj na

očakávania a požiadavky na ochranu životného prostredia a adaptáciu na zmenu klímy a na plnenie zelenej agendy EÚ.

V Bruseli dňa 2. októbra 2020:

.....
Jan DOLEŽAL

Prezident Agrárnej komory Českej republiky

.....
Martin PÝCHA

Predseda Poľnohospodárskeho zväzu Českej republiky

.....
Emil MACHO

Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory

.....
Zdeněk JANDEJSEK

President of the Initiative of the Agricultural and food business initiative

.....
Massimiliano GIANANTI

President of Confagricoltura, Italy

.....
Martin MERRILD

President of the Danish Agricultural Council

.....
Kostadin KOSTADINOV

Chairman of the National Grain Producers Association, Bulgaria

.....
Roomet SÕRMUS

Chairman of the Board, Estonian Chamber of Agriculture and Commerce

.....
Maira DZELZKALĒJA-BURMISTRE Vice-president, Latvian "Farmers' Parliament"

.....
Petras PUSKUNIGIS

President of the Lithuanian Association of Agricultural Companies

.....
Nicusor SERBAN

President of Romanian Farmers Club for Performant Agriculture